

**ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗ ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΕΔΣΝΑ ΓΙΑΝΝΗ ΣΓΟΥΡΟΥ
ΣΤΗΝ ΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΥΠΕΚΑ ΜΕ ΘΕΜΑ:
«ΕΘΝΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ»**

Κύριε Υπουργέ Περιβάλλοντος,

σας ευχαριστώ για την πρόσκληση να χαιρετίσω τη σημερινή ημερίδα που διοργανώνετε για το σημαντικό θέμα του σχεδιασμού της διαχείρισης των αποβλήτων σε εθνικό επίπεδο.

Κύριε Υπουργέ των Εσωτερικών,

Κύριε Υπουργέ της Ανάπτυξης,

Κύριοι Γενικοί Γραμματείς,

Κυρίες και κύριοι,

Όπως γνωρίζετε, είμαι Επικεφαλής της Ελληνικής Αντιπροσωπείας στην Επιτροπή των Περιφερειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Από τη συμμετοχή μου στο όργανο αυτό έχω αποκομίσει την εντύπωση ότι ένα ερώτημα πλανάται στους κύκλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη χώρα μας.

Και το ερώτημα είναι: **Που κολλάει η διαχείριση των αποβλήτων στην Ελλάδα;**

Γιατί η χώρα είναι διαρκώς ενώπιον προστίμων;

Τι αναγκάζει τον αρμόδιο Επίτροπο Χαν να είναι κάθε τρεις και λίγο εδώ, να επισκέπτεται τις Περιφέρειες της χώρας και να χτυπάει καμπανάκι κινδύνου;

Γιατί στις επίσημες εκθέσεις που καταρτίζουν οι Υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης η χώρα μας καταλαμβάνει την τελευταία θέση στη διαχείριση των απορριμμάτων της;

Σε αυτά και πολλά άλλα ερωτήματα καλείται να δώσει απάντηση το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων.

Για πολλά χρόνια τα σκουπίδια τα έριχναν σε ΧΑΔΑ. Στη συνέχεια έγινε μία προσπάθεια να υπάρξει οργανωμένη υγειονομική ταφή σε ΧΥΤΑ.

Απαραίτητες υποδομές επεξεργασίας υπάρχουν ελάχιστες, που μετρούνται στα δάχτυλα του ενός χεριού.

Κάτω από την πίεση επιβολής προστίμων κλείσανε κακήν κακώς κάποιους ΧΑΔΑ, χωρίς να έχουν οργανωμένους ΧΥΤΑ, να στείλουν τα σκουπίδια.

Αν δεν υπήρχε η σωστή καθημερινή λειτουργία του ΧΥΤΑ Φυλής, που την πετύχαμε με σκληρή προσπάθεια, πόλεις όπως η Τρίπολη, η Ερμιονίδα, ο Πύργος και η Ολυμπία θα αντιμετώπιζαν εκρηκτικές καταστάσεις.

Κάποτε η περίπτωση της Νάπολη μας φαινόταν πολύ μακρινό φαινόμενο. Σήμερα πολλές μικρές πόλεις στη χώρα μας αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο να ζήσουν αντίστοιχες καταστάσεις.

Έχω δε, κρούσει τον κώδωνα του κινδύνου και για την ίδια την Αττική και την Αθήνα, αν δεν λάβουμε έγκαιρα τα κατάλληλα μέτρα.

Τα λέω όλα αυτά για να επισημάνω την ανάγκη το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων να μην είναι μια απλή συλλογή κειμένων, ούτε ένα ευχολόγιο.

Πρέπει να είναι αυτό που λέει το όνομα του, δηλαδή ένα Σχέδιο Διαχείρισης, που θα δίνει άμεσα λύσεις στα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε, αλλά και προοπτική στον τρόπο με τον οποίο θα αντιμετωπίσουμε το πρόβλημα των απορριμμάτων.

Όλοι γνωρίζετε ότι αυτή τη στιγμή βρίσκονται σε εξέλιξη σε ολόκληρη την χώρα αρκετοί διαγωνισμοί για τη δημιουργία υποδομών τελικής διάθεσης και επεξεργασίας.

Η ανάγνωση αυτής της πραγματικότητας έχει δύο όψεις.

Η μία, δείχνει την αποφασιστικότητα των Περιφερειών και των τοπικών αρχών, να δώσουν επιτέλους λύσεις σε αυτό το κρίσιμο ζήτημα.

Η άλλη δείχνει την μεγάλη καθυστέρηση, την απροθυμία, την αναβλητικότητα που κυριαρχεί για πολλά χρόνια στον πολύπαθο αυτό τομέα.

Το πρόβλημα από αυτή την υστέρηση έχει πολλαπλές αρνητικές επιπτώσεις.

Αμαυρώνει το κύρος και την αξιοπιστία της χώρας μας, απέναντι στους ευρωπαίους εταίρους μας.

Έχει αντίκτυπο στην καθημερινότητά μας. Στην κοινωνία, στο περιβάλλον, στη δημόσια υγεία. Στην οικονομία, στην ανάπτυξη, στην απασχόληση.

Αυτή η κατάσταση και αυτή η εικόνα ευελπιστούμε ότι επιτέλους θα αλλάξει, στη βάση της φιλοσοφίας ότι το απόρριμμα δεν είναι άχρηστο και επιβλαβές.

Είναι πολύτιμος **πόρος** και η ορθή διαχείρισή του έχει επιπτώσεις στη βελτίωση της ποιότητας της ζωής μας, στη διάσωση των φυσικών πηγών του οικοσυστήματός μας, που δεν είναι ανεξάντλητοι.

Και βέβαια θέλω στο σημείο αυτό να κάνω μία σημαντική παρατήρηση.

Αν τα απορρίμματα είναι πόρος, όπως λέει η Ευρωπαϊκή Ένωση και όπως πρέπει να τα αντιμετωπίζουμε, τότε από τον πόρο αυτόν πρέπει να ωφεληθούν όλοι. Και ο απλός πολίτης και η αυτοδιοίκηση και η χώρα.

Στη βάση αυτής της προσέγγισης υλοποιούμε στην Αττική έναν σχεδιασμό σε ορίζοντα 25ετίας, σύμφωνα με τον εγκεκριμένο και ψηφισμένο από τη Βουλή ΠΕΣΔΑ Αττικής.

Η Αττική, όπως είναι γνωστό, δεν έχει το πρόβλημα άλλων περιφερειών της χώρας, δηλαδή της έλλειψης ΧΥΤΑ και της ύπαρξης ανεξέλεγκτων χωματερών.

Πιο παλιά λειτουργούσαν, σε περιφερειακούς κυρίως δήμους της Αττικής ΧΑΔΑ.

Πλέον οι ΧΑΔΑ έχουν κλείσει και αποκαθίστανται με έργα που υλοποιούμε με χρηματοδότηση από το ΠΕΠ Αττικής.

Σήμερα είναι ήδη σε εξέλιξη από τον ΕΔΣΝΑ τρία έργα για την αποκατάσταση επτά ΧΑΔΑ σε Μέθανα, Αγκίστρι, Σπέτσες, Γραμματικό, Αυλώνα, Βαρνάβα και Κάλαμο.

Ακολουθούν ακόμη τέσσερις αποκαταστάσεις σε Μέγαρα, Κερατέα, Παλαιά Φώκαια και Καλύβια.

Το πρόβλημα λοιπόν της Αττικής δεν είναι πλέον οι ΧΑΔΑ. Είναι ότι παραμένει εγκλωβισμένη εδώ και 20 χρόνια στο μοντέλο της υγειονομικής ταφής.

Στην Αττική περισσότεροι από 6 χιλιάδες τόνοι σκουπιδιών συλλέγονται κάθε μέρα από κάθε γειτονιά, με ευθύνη των Δήμων, και στο σύνολό τους καταλήγουν στον ίδιο αποδέκτη.

Στον ΧΥΤΑ της Φυλής, όπου θάβονται υγειονομικά.

Η διαδικασία της υγειονομικής ταφής στη Φυλή γίνεται με σεβασμό στο περιβάλλον και στους κατοίκους της ευρύτερης περιοχής.

Δεν έχει καμία σχέση με ό,τι συνέβαινε στο παρελθόν.

Διεξάγονται συνεχείς έλεγχοι, εξ ου και τα τελευταία περιστατικά που βγήκαν στο φως, της παράνομης απόρριψης νοσοκομειακών αποβλήτων.

Για την οικονομία του χρόνου δεν θα σας εξιστορήσω τα τεράστια λειτουργικά και οικονομικά προβλήματα που αντιμετωπίσαμε στον ΕΔΣΝΑ.

Όλοι γνωρίζετε ότι παραλάβαμε το Σύνδεσμο σε κατάσταση διάλυσης.

Παντού είχαμε κατασχέσεις και υπήρχε αδυναμία να πληρωθούν ακόμη και οι μισθοί του προσωπικού. Ασυμβασιποίητα έργα, κατεστραμμένα μηχανήματα, εγκαταλειμμένες τοξικές τέφρες και πολλά άλλα συνέθεταν ένα τοπίο με οξύτατα προβλήματα.

Με σκληρή προσπάθεια δώσαμε λύση σε όλα αυτά τα προβλήματα.

Και το προσωπικό πληρώνεται στην ώρα του και οι κατασχέσεις σταμάτησαν.

Φτιάξαμε τα μηχανήματα και απομακρύναμε τις τοξικές τέφρες.

Δώσαμε σύννομη λύση στο πρόβλημα των ασυμβασιποίητων έργων.

Αποπληρώσαμε μεγάλο μέρος από τα χρέη.

Πήραμε μέτρα για τη προστασία και τη καλή λειτουργία του ΧΥΤΑ.

Και όλα αυτά με απόλυτη διαφάνεια. Ακόμη και οι συνεδριάσεις της Εκτελεστικής Επιτροπής μεταδίδονται ζωντανά στο διαδίκτυο.

Έτσι, παρά τα πολλά και μεγάλα προβλήματα, εξασφαλίσαμε τη καθημερινή, ομαλή λειτουργία του Χ.Υ.Τ.Α..

Αλλά όσο καλά κι αν γίνεται, η υγειονομική ταφή δεν παύει να είναι η τελευταία βαθμίδα στην πυραμίδα ιεράρχησης των δράσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη διαχείριση των απορριμμάτων και η χωρητικότητα του ΧΥΤΑ Φυλής να εξαντλείται σύντομα.

Η κατάσταση λοιπόν αυτή παραμένει αμετάβλητη τα τελευταία χρόνια, παρόλο που υπάρχει ψηφισμένος από τη Βουλή ένας σχεδιασμός που προβλέπει την ανάπτυξη νέων υποδομών για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων.

Πρόκειται για τον Περιφερειακό Σχεδιασμό Διαχείρισης Απορριμμάτων Αττικής που εγκρίθηκε το 2001, έγινε νόμος του κράτους το 2003 και το 2006 επικαιροποιήθηκε.

Κύρια χαρακτηριστικά αυτού του νομοθετήματος για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων του λεκανοπεδίου υπήρξαν μεταξύ άλλων:

Πρώτον, η αποκέντρωση στη διαχείριση των απορριμμάτων, αφού για πρώτη φορά εκτός της Δυτικής Αττικής προβλέπεται η δημιουργία υποδομών και στην Ανατολική Αττική,

Και δεύτερον, η δημιουργία ολοκληρωμένων εγκαταστάσεων σε τέσσερα σημεία στην Δυτική και Ανατολική Αττική, στη Φυλή, στα Λιόσια, στο Γραμματικό και την Κερατέα.

Ό,τι δεν έγινε εδώ και πολλά χρόνια το κάνουμε πράξη από τον Ιούνιο του 2012 που αναλάβαμε με τον νόμο του Καλλικράτη τη διοίκηση του ΕΔΣΝΑ, του αρμόδιου δηλαδή φορέα για τη διαχείριση των απορριμμάτων στην Αττική.

Με σύμφωνη γνώμη της διυπουργικής Επιτροπής για τα απόβλητα, προχωρούμε παράλληλα σε προκήρυξη - με τη μέθοδο του Ανταγωνιστικού Διαλόγου - τεσσάρων ξεχωριστών διαγωνιστικών διαδικασιών, για την κατασκευή ισάριθμων μονάδων σε Λιόσια, Φυλή, Γραμματικό και Κερατέα.

Τα έργα θα γίνουν μέσω συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, με χρηματοδότηση ύψους έως διακοσίων εκατομμυρίων (200.000.000,00 €) από το Π.Ε.Π. Αττικής.

Όλες οι τεχνολογίες θα είναι αποδεκτές, αρκεί να πληρούν τις περιβαλλοντικές προϋποθέσεις και να έχουν εφαρμοστεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βασικό κριτήριο επιλογής θα είναι η οικονομικότερη λύση.

Αξιοποιώντας την συγκεκριμένη διαδικασία, η Αττική έχει την δυνατότητα να αποκτήσει σύγχρονες υποδομές για την διαχείριση των αποβλήτων της, εφάμιλλες των άλλων Ευρωπαϊκών κρατών.

Χωρίς να επιβαρυνθεί η εθνική μας οικονομία, με διατήρηση του δημόσιου χαρακτήρα και των θέσεων εργασίας των εργαζομένων, προσελκύοντας νέες επενδύσεις και δημιουργώντας νέες θέσεις εργασίας.

Οι διαγωνισμοί στους οποίους έχει εκδηλωθεί σημαντικό επενδυτικό ενδιαφέρον βρίσκονται όλοι στην Β' φάση, αυτή του ανταγωνιστικού διαλόγου.

Ο διάλογος για την μονάδα του Γραμματικού έχει ολοκληρωθεί, της Κερατέας ολοκληρώνεται σε έναν περίπου μήνα και ακολουθούν οι διαγωνισμοί για Λιόσια και Φυλή.

Πρόκειται για έναν άθλο, ιδίως αν αναλογιστεί κανείς από πού ξεκινήσαμε.

Όμως απαραίτητη προϋπόθεση για τη συνέχιση και ολοκλήρωση της διαδικασίας είναι η επίλυση από την κυβέρνηση δύο σημαντικών προβλημάτων.

Το πρώτο πρόβλημα είναι η ολοκλήρωση των απαραίτητων απαλλοτριώσεων, για τις οποίες εκκρεμούν 4 αγωγές για την περιοχή της Φυλής, που ξεπερνούν αθροιστικά τα 213 εκατομμύρια ευρώ.

Το δεύτερο πρόβλημα είναι η ένταξη του ΕΔΣΝΑ στους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι παλαιές οφειλές του, που ξεπερνούν τα 60 εκατομμύρια ευρώ.

Παράλληλα, με την εξέλιξη των διαγωνιστικών διαδικασιών, αναμένουμε την αναθεώρηση του Εθνικού Σχεδιασμού διαχείρισης απορριμμάτων και την εκπόνηση του Εθνικού Σχεδίου Πρόληψης, ώστε να προσαρμόσουμε αντίστοιχα τον Περιφερειακό Σχεδιασμό.

Από τα στοιχεία που έχουν δημοσιοποιηθεί στο πλαίσιο της διαβούλευσης, προκύπτει ότι ο νέος σχεδιασμός έρχεται να συμπληρώσει και επικαιροποιήσει τον υφιστάμενο και όχι να τον ανατρέψει.

Αυτό προκύπτει και από στοιχεία που έχουν δημοσιοποιήσει φορείς, οι οποίοι φραστικά αντιδρούν στην υλοποίηση του Περιφερειακού Σχεδιασμού.

Ο σχεδιασμός της διαχείρισης των αποβλήτων πρέπει να περιλαμβάνει συνδυασμό μεθόδων, όπως είναι η πρόληψη, η επαναχρησιμοποίηση, η διαλογή στην πηγή και η ανακύκλωση.

Πρέπει να υπάρχει ολοκληρωμένη επεξεργασία των ποσοτήτων που παράγονται στην Αττική, με ενεργή κοινωνική συμμετοχή των πολιτών.

Στόχος είναι τα παραγόμενα απόβλητα να έχουν υποστεί την απαραίτητη επεξεργασία και να οδηγείται προς ταφή μόνο το υπόλειμμα.

Κυρίες και κύριοι,

Εμείς από τη πρώτη μέρα που αναλάβαμε την ευθύνη της διοίκησης του Συνδέσμου θέσαμε τρεις στόχους.

Τη διασφάλιση της καθημερινής λειτουργίας, την υλοποίηση του Περιφερειακού Σχεδιασμού και την οργάνωση του νέου σχεδιασμού που θα λαμβάνει υπόψη τις νέες εξελίξεις.

Και στους τρεις στόχους που θέσαμε έχουμε συγκεκριμένα αποτελέσματα.

Η καθημερινή λειτουργία εξασφαλίστηκε και αυτό το γνωρίζουν όλοι.

Η υλοποίηση του περιφερειακού σχεδιασμού προχωρεί με τους διαγωνισμούς για τις 4 μονάδες επεξεργασίας και μάλιστα μέσα σε ελάχιστο χρόνο.

Τέλος, προωθούμε το νέο σχεδιασμό σύμφωνα με την Οδηγία 98 και το Νόμο 4042 του 2012.

Δυστυχώς, στην προσπάθειά μας αυτή, που αφορά 5.000.000 κατοίκους της Αττικής, δεν βρήκαμε συμπαράσταση και ανταπόκριση από τη Κεντρική Διοίκηση.

Σε αρκετές μάλιστα περιπτώσεις αντιμετωπίσαμε και εχθρότητα.

Τονίζω και πάλι ότι ο χώρος υγειονομικής ταφής στη Φυλή σύντομα εξαντλείται. Αν δεν κάνουμε κάτι, σε λίγο δεν θα έχουμε που να θάψουμε τα σκουπίδια μας.

Αντί λοιπόν η κεντρική διοίκηση να δώσει λύση στο πρόβλημα των απαλλοτριώσεων και να συμβάλλει στην εξεύρεση των απαραίτητων εκτάσεων κρύβεται από το πρόβλημα.

Και ασχολείται με τη δημιουργία συντονιστικών οργάνων.

Θέλω και από το βήμα αυτό να ζητήσω εγρήγορση.

Οι καιροί δεν θα μας περιμένουν για πολύ.

Κυρίες και κύριοι,

η διαχείριση των στερεών αποβλήτων συνιστά ίσως μια από τις μεγαλύτερες περιβαλλοντικές και αναπτυξιακές προκλήσεις για την Αττική και τη χώρα.

Καλούμε επομένως την πολιτεία και όλους τους αρμόδιους θεσμικούς φορείς να συμβάλουν στην προσπάθεια που καταβάλλουμε και να γυρίσουμε σελίδα στην διαχείριση των αποβλήτων.

Μαζί μπορούμε να δώσουμε λύσεις στις σημαντικές περιβαλλοντικές προκλήσεις, με όρους ανάπτυξης, διαφάνειας και διασφάλισης του δημοσίου συμφέροντος.

Και σας θυμίζω την περίπτωση της Κερατέας. Εκεί, όπου το πρόβλημα της διαχείρισης των αποβλήτων είχε οδηγηθεί σε κατάσταση εμπόλεμης ζώνης.

Σε συνεργασία με τον Δήμο Κερατέας και τον Υπουργό, τον κύριο Καλαφάτη, μέσα από ειλικρινή διάλογο, δώσαμε λύση αποδεκτή από όλες τις πλευρές. Ψηφίστηκε Νόμος στη Βουλή. Προχωρήσαμε σε διαγωνισμό και ήδη βρισκόμαστε στη διαδικασία του Ανταγωνιστικού Διαλόγου.

Εύχομαι καλή επιτυχία στην Ημερίδα σας και αναμένουμε με ιδιαίτερο ενδιαφέρον τα συμπεράσματά σας.

Σας ευχαριστώ πολύ.